

**Erfgoedtijdschrift voor Borchtlombeek, O.L.V.-Lombeek, Pamel en Strijtem
Verschijnt 10 maal per jaar. Derde jaargang nr. 9, Roosdaal, november 2015**

Rausa

Erfgoedtijdschrift voor
Borchtlombeek, O.L.V.-
Lombeek, Pamel en Strij-
tem

Secretariaat en verant-
woordelijke uitgever:
Erfgoed Rausa, Varing 40,
1760 Pamel
www.rausa.be

Werkten mee aan dit
nummer: Rik Borginon,
Marc Muylaert, Bart Cau-
lier, Luc Van Cauwelaert,
Karen Van Schuerbeek

Eindredactie:
Kristien Hemeryckx en
Walter Evenepoel

Iedere auteur is verant-
woordelijk voor haar/zijn
bijdragen.

Je kan je gratis abonneren
op de digitale versie van
Rausa door een eenvou-
dig bericht te sturen naar
rausa@skynet.be. Het
tijdschrift is ook in ge-
drukte versie beschikbaar,
maar dan kost een jaar-
abonnement € 20- te stor-
ten op
BE 97 8601 1557 2549

©
Zonder voorafgaande toestem-
ming van Erfgoed Rausa mag
niets uit deze uitgave worden
verveelvoudigd en/of openbaar
worden gemaakt door middel
van druk, fotokopie of op welke
andere wijze dan ook.

om te beginnen...

Rausa verschijnt in februari, maart, april, juni, augus-
tus, september, november en december in digitale
versie en op aanvraag in gedrukte versie. De digitale
nummers zijn gratis. Wie een gedrukte versie wil, kan
zich in december abonneren (€ 20) voor de volgende
jaargang. **In de loop van het jaar worden geen
nieuwe gedrukte abonnementen genoteerd.**

Wie zelf artikels wil schrijven of beeldmateriaal wil
bezorgen, is hartelijk welkom. De bijdragen graag in-
leveren een maand voor de datum van verschijnen.

Redactieadres:

Erfgoed Rausa, Varing 40, 1760 Pamel,
rausa@skynet.be, 054 32 33 64

Inhoud van dit nummer:

Blz. 2	om te beginnen
Blz. 3	weg met het verleden
Blz. 4	terugblik
Blz. 5	Rausa in actie
Blz. 6	nog één maal Vonck
Blz. 11	het pensioonaat na Willem I
Blz. 14	klap van hier
Blz. 16	Pieter Timmermans
Blz. 20	uitsmijter

Op de voorpagina: de voordeur van het meisjes-
pensioonaat op Ledeberg anno 1980. Het mooie
smeedijzeren ornament werd van de sloop gered
door dr. Ignaas Lindemans, die het vakkundig ge-
restaureerd, een tweede leven bezorgde aan zijn
woning in Halle.
(Foto WE)

Weg met het verleden

“Wat wilt ge daar nu altijd blijven zitten koteren in dat verleden? Laat die oude brol nu ne keer achter u! Ge moet vooruit zien, alleen morgen telt, al de rest is ballast!”

Terwijl hij het zei, keek hij me meewarig aan, plofte zijn glas op het viltje, draaide zich om en verliet als een veldheer het etablissement. Nog onder de indruk van zijn wat brutaal geformuleerde terechtwijzing, vergat ik hem te groeten. Ik had ook voordien bijna geen woord gesproken. Ik kon trouwens nauwelijks een gaatje vinden om zijn betoog te onderbreken. Hoe rot alle politiciers wel zijn en hoe rot de jeugd wel is en hoe rot zijn ex wel is en hoe rot ... de hele wereld wel was. Nochtans raadde hij me tot afscheid wél aan, alleen aan de toekomst te denken, die volgens hem dan toch niet zo hoopvol was.

Ik kon me wel voorstellen dat hij zelf niet zo graag herinneringen ophaalde, toch geen herinneringen aan zijn eigen aardse loopbaan. Toegegeven, het lot had hem niet altijd verwend, maar zijn eigen aandeel in de rotzooi die hij van zijn leven had gemaakt was..., laat het ons zachtjes ‘door-slaggevend’ noemen.

Ik had hem willen vertellen dat terugblikken op vroeger soms heel warme gevoelens kan oproepen of modellen van oplossingen kan aanreiken. Ik wou hem erop wijzen dat alle verhalen die mensen vertellen, elke film, ieder boek dat geschreven wordt uiteindelijk het herbeleven is van dingen ‘die zich in het verleden hebben voorgedaan of hadden kunnen gebeuren’.

Ik dacht er hem aan te herinneren hoeveel deugd een heleboel mensen beleven aan het spitten in het verleden van hun voorouders, het reconstrueren van belangwekkende gebeurtenissen of het mijmerend bekijken van vergeelde foto’s.

Maar hij was weg en ik stelde vast dat ik bij mezelf nog altijd aan het argumenteren was waarom we met Rausa doen wat we doen.

Toen de vriendelijke dame de twee gevraagde consumpties kwam opdienen en zich blijkbaar afvroeg waar mijn luidruchtige gesprekspartner heen was, stelde ik haar gerust dat ze beide glazen mocht laten staan. Vanop het ruime terras uitkijkend over het landschap dat zich breed opkruilde tot aan de goudgekleurde bosrand, genoot ik van de nooit eerder gekende kracht van de novemberzon die de wijn in mijn glas onwezenlijk mooi ultramarijn kleurde.

Ik verheugde me erop straks weer aan het toetsenbord te zitten en tegen beter weten in de knappe artikels die onze medewerkers hadden ingestuurd te verwerken tot een aangenaam leesstuk, waar morgen en wie weet wanneer, een paar honderd mensen geïnteresseerd zullen in lezen. Tja, zaken van soms heel lang geleden, maar ook feiten die nog maar net hun tocht naar de geschiedenis hebben ingezet. Toen bedacht ik dat ik me aan het verheugen was in wat ik in de nabije toekomst zou doen met het verleden. Had die kerel dan toch (een beetje) gelijk?

WE

Terugblik

Een prachtig initiatief is het, die **Zuiddag!** Jonge mensen die zich spontaan een dag inschakelen in een of ander arbeidscircuit en het loon dat zij hiervoor krijgen afstaan aan een zinvol ontwikkelingsproject. Dankzij de Erfgoedcel Pajottenland/Zennevallei mocht Erfgoed Rausa op **22 oktober** voor de tweede maal twee jonge mensen 'te-werk stellen'. **Margot Van Oycke** uit Gooik en **Lowi Sorgeloos** uit Okegem gingen op exploratie in ons archief en selecteerden een aantal verhalen en onderwerpen die hen (en dus allicht ook andere jongelui) bijzonder boeiden. Een beetje tot onze verbazing kozen zij voor thema's rond WOI. Zij gingen hiermee aan de slag en werkten een voorstel uit om een animatie van 50 minuten uit te werken waarin twee voorlezers zich in de huid van verschillende personages zouden verplaatsen om zo het verhaal van kinderen, vluchtelingen, soldaten e.a. te vertolken. Dit zou afgewisseld worden met foto's en een paar filmfragmenten. Ze hadden zelfs al een bijhorende flyer ontworpen! Vertrekkend vanuit een bidprentje, maakten zij een rouwbrief voor het 'universele' oorlogsslachtoffer.

Het is de bedoeling dat we nu met Erfgoed Rausa dit mooie idee verder uitwerken en ervoor zorgen dat over een aantal maanden jonge mensen de gelegenheid krijgen om het idee van Margot en Lowi te komen beleven.

Erfgoed Rausa kiest er dus resoluut voor om ook jonge mensen bij erfgoed te betrekken. En dat er talent staat te trappelen, dat bewezen Margot en Lowi!

Het werd een druk allerheiligenweekend voor Rausa! Op **31 oktober** werkten we samen met Luc Van Liedekerke aan een sfeervolle en bezinnende plechtigheid ter gelegenheid van de **inhuldiging** van de zerkjes op het Strijtemse kerkhof. Dankzij de firma Van Snick kregen een aantal in verval geraakte grafmonumenten een nieuwe sobere gedenksteen.

Op **1 november** zorgden wij op de boekenbeurs van het Davidsfonds voor een gesmaakte presentatie van het jongste boek van Herman Van Herreweghen '**Pamelse oorlogsprikelen**'. Wie nog een exemplaar wil zal zich moeten reppen, bij het verschijnen van deze Rausa zijn er nog welgeteld vijf exemplaren over.

Op 3 november vergaderde de **redactie-raad** om de inhoud van de volgende jaargang te plannen. De inspiratie is nog lang niet opgedroogd. We zijn er nogal gerust in dat we in 2015 opnieuw een flinke portie erfgoedliteratuur zullen kunnen aanbieden.

Diezelfde avond kwam ook de **raad van bestuur** bij mekaar. Hier werd de jaarprogrammering vastgelegd. In Rausa 10 geven we de hele jaarkalender mee zodat je meteen alles kan noteren in de nog naar drukinkt geurende nieuwe agenda.

Al die oude documenten van de zolder op de container? Die oude fotoalbums bij de papierslag?

NIET DOEN! Geef ons een seintje op 054 32 33 64 of rausa@skynet.be, misschien zitten er wel erfgoedschatten tussen...

Donderdag 26 november, 20 uur Nog enkele plaatsen vrij

voor de lezing van **Pieter Timmermans!**
Gauw reserveren op 054 32 33 64 of rausa@skynet.be. Verder in dit nummer volgt een interview met de topman van het VBO.

Dinsdag 1 december, 14 tot 17 uur: sessie archiveren gemeentelijk archief.

Sinds een paar jaar gaat elke eerste dinsdag van de maand een groep vrijwilligers van Rausa in de kelder van het gemeentehuis aan de slag. Het is er nooit van gekomen om een berg oude documenten die na de fusie van 1964 naar het centrale gemeentehuis werden gebracht, op een overzichtelijke manier te ordenen. Wie ook eens zijn steentje wil bijdragen is hartelijk welkom, het is een boeiende en soms verrassende activiteit. Je trekt wel best niet je beste pak aan!

Zaterdag 5 december is er onze maandelijkse opendeurdag. Om 10 uur komt **Willy De Smedt** ons wegwijs maken in de genealogie. In een eerste sessie uit een reeks van drie, zal Willy ons laten delen in zijn rijke ervaring als deskundig familievorscher. Een ideale opstap voor iedereen die er aan denkt om ook in haar/zijn voorouderlijke geschiedenis te duiken. Gratis toegang! Erfgoedkelder, GC Het Koetshuis, Strijtem.

Op **donderdag 4 februari** 2016 stellen we in de prachtige kerk van O.L.V.-Lombeek maar liefst twee boeken tegelijk voor!

Gezinsreconstructie Strijtem Gezinsreconstructie O.L.V.Lombeek

Rita Van Isveldt rondt met deze twee boekdelen haar monumentale opus af. De vier deelgemeenten van Roosdaal beschikken nu over een bijzonder handig naslagwerk dat genealogische opzoekingen aanzienlijk eenvoudiger maakt.

Gastspreker is Jan De Leeuw en Peter Kestens zorgt voor muzikale intermezzi op het historische orgel. Aanvang 20 uur, gratis toegang!

Foto: archief François De Neef

Woensdag 23 maart: nacht van de geschiedenis
Rausa i.s.m. Davidsfonds Roosdaal

*Beklijvend,
ontroerend,
grappig én
spannend.*

IJZER vertelt het onwaarschijnlijke verhaal van Wim's grootvader Fons die met zijn 2 broers soldaat was aan het IJzerfront.

Regie: Mich Walschaerts
(Kommil Foo)

**WIM
CLAEYS**

**Reserveer nu je plaats in het
Koetshuis: 054 89 49 02**

Het grafmonument van Pastoor- deken Hieronymus-Benedictus Vonck en zijn verplaatsingen bij de kerk van O.-L.-V.-Lombeek

Het eerste gedeelte van deze bijdrage is de letterlijke weergave van de publicatie 'Het Vonckisme en de gebroeders Vonck te Onze-Lieve-Vrouw-Lombeek' door Emiel van Cauwelaert-de Wyels in Eigen Schoon (ESDB) 62ste jaargang, 1979 blz. 395-397.

'Op een zonnige lentedag in de maand mei van 1976 werden in de kerk van O.-L.-Vr.-Lombeek, achteraan aan weerskanten van de hoofdingang, twee kleurige glasramen ingewijd: rechts van de ingang (gezien binnen de kerk) een glasraam geschonken door de stad Antwerpen ter nagedachtenis van de Lombekenaar Frans van Cauwelaert, die burgemeester van de Scheldestad was van 1920 tot 1932 (dit is waarschijnlijk het enige kerkraam waarop een moderne stoomboot afgebeeld staat); links van de ingang een glasraam geschonken door de gemeente Roosdaal en de Kerkfabriek van O.-L.-V.-Lombeek ter herinnering aan advocaat Jan- Frans Vonck (°1743-+1791), de werkelijke leider van de Brabantse opstand tegen de Oostenrijkse Keizer Jozef II (de zogenaamde keizerkoster). Jan-Frans Vonck (zie de voorgaande bijdragen) was een onvermoeibaar strijder, niet enkel voor de Belgische Onafhankelijkheid maar tevens voor de democratisering van onze verouderde instellingen, voor de politieke rechten voor het ganse volk en, samen met zijn vriend en confrater Jan-Baptist Verlooy voor de rechten van de Vlaamse taal. Advocaat J.F. Vonck en J. B. Verlooy worden terecht beschouwd als voorlopers van de Vlaamse Beweging. Jan Frans was geboren te Baardegem bij Aalst, waar hij ook begraven is en vestigde zich als advocaat te Brussel. Zijn nauwe banden met O.-L.-V.- Lombeek spruiten voort uit het feit dat zijn broer , Benedictus Hieronymus Vonck pastoor-deken was te O.-L.-V.- Lombeek. Advocaat J.F. Vonck was ongehuwd en verbleef veel bij zijn broer op de pastorie te O.-L.-V.- Lombeek, waar hij trouwens zijn testament maakte bij notaris J. Walravens.

Glasraam ter ere van J.F. Vonck

Pastoor-deken B.H. Vonck was een van de actiefste en wijste raads mannen van zijn broer, voor en tijdens de Brabantse vrijheidsstrijd. De aanhangers van de keizer wisten dat en pastoor H.B. Vonck heeft daaronder fel te lijden gehad vóór de omwenteling, zoals hij later, toen de omwenteling geslaagd was, samen met zijn broer de advocaat, vervolgd werd en zelfs gevangen werd gezet, door de 'Statisten', d.w.z. de aanhangers van van der Noot en van de aartsconservatieve Staten van Brabant, die de democratiseringsplannen van Vonck verafschuwden en hem tenslotte in ballingschap dreven. Hij overleed te Rijsel (Fr.) in 1791. Zijn stoffelijk overschot werd later overgebracht naar Baardegem.

Pastoor-deken Benedictus Vonck overleed te O.-L.-Vr.- Lombeek op 23 mei 1808. In 1977 heeft het gemeentebestuur zijn grafmonument op een ereplaats gezet onder het glasraam dat aan zijn broer is gewijd, doch aan de buitenkant van de kerk. Bij die gelegenheid werd ook het grafschrift van pastoor-deken Vonck (dat in 1940 tijdens een bombardement werd vernietigd), in brons hersteld. De Latijnse tekst was bekend omdat hij vermeld wordt in "Les Environs de Bruxelles, Livre 2) van de Brusselsse stadsarchivaris Alphonse Wauters). Het luidt als volgt in het Latijn: "Rev. D. Hieronymus-Benedictus Vonck –per 28 annos pastor huius Parochiae, et per sex annos Decanus Districtus Hallensis, obiit victima zeli sui erga aegrotos- die 23 Mai 1808, aetatis vero 61 – posuit grata soro" Vertaling: " Eerwaarde Heer Hieronymus-Benedictus Vonck, gedurende 28 jaar pastoor dezer parochie en gedurende 6 jaar Deken van het district Halle; hij overleed, slachtoffer van zijn ijver voor de zieken, op 23 mei 1808 in de ouderdom van 61 jaar. Zijn dankbare zuster plaatste deze grafsteen".

Pastoor-deken Vonck verdient dus in onze herinnering bewaard te blijven, niet enkel voor de strijd die hij samen met zijn broer voerde voor onze volksrechten en vrijheden; de Lombekenaren zijn hem bijzonder dankbaarheid verschuldigd voor zijn mate-loze toewijding aan hun zieke voorouders (vermoedelijk tijdens een besmettelijke ziekte), toewijding die hem het leven heeft gekost. Meer dan zijn leven kan een priester voor zijn parochianen niet geven.

Zoals hoger gezegd werden de twee glasramen in de kerk op dezelfde dag ingewijd in mei 1976. (de glazen werden vervaardigd door de Antwerpse glazenier Jan Huet, deze maakte onder andere de glasramen voor de basiliek van Koekelberg en de abdij van Orval).

Het voltallige schepencollege van Antwerpen, onder leiding van wijlen burgemeester Lode Crayybeeckx, wijlen Lode Delwaide, schepen van de haven en oud burgemeester, mevrouw Schroeyens, toen schepen van onderwijs en mejuffrouw Mia van Cauwelaert, schepen (dochter van Frans van Cauwelaert), was daarbij aanwezig.

De gemeente Roosdaal was op de inwijding vertegenwoordigd door de Burgemeester en Schepenen van Roosdaal, en de EH Pastoor van Onze-Lieve-Vrouw-Lombeek. Burgemeester Lode Craeybeeckx hield een herinneringstoespraak over Frans van Cauwelaert en burgemeester Karel Van Cauwelaert sprak vervolgens over de gebroeders Vonck, hun strijd en hun nationale politieke rol in de XVIII-de eeuw, en hij onderstreepte de voortrekkersrol die advocaat J.F. Vonck heeft gespeeld in de Vlaamse taalstrijd.

Na de inwijding werden de hoge gasten uit Antwerpen, door de kerkfabriek uit Onze-Lieve-Vrouw- Lombeek een receptie aangeboden op het kasteel Rockenborch, waar mevrouw J. Bayens-Ney als gastvrouw optrad. De uitstap naar Lombeek was vermoedelijk de laatste die burgemeester Craybeeckx meemaakte. Hij overleed enkele weken nadien.

De juiste begraafplaats van pastoor-deken Vonck is niet meer met zekerheid bekend. Zijn grafsteen, die nu aan de voorgevel van de kerk staat, stond sedert het begin van deze eeuw (begin 1900), samen met andere grafstenen langsheen de oostelijke kerkhofmuur. Er bestaat echter een pentekening van de kerk door architect Verhaert, die de restauratie van het hoogkoor heeft geleid tussen 1900 en 1905, en op deze pentekening kan men de grafsteen van pastoor Vonck duidelijk herkennen, tegen de noordzijde van het Hoogkoor, ongeveer tussen het tweede en derde koorvenster (omzeggens ter hoogte van het altaar) langs de kant van de Koning Albertstraat. Men mag redelijker wijze aannemen dat pastoor-deken Vonck op die plaats begraven ligt." (EVC).

Wij beschikken inderdaad over een pentekening in het dossier Verhaart. Deze is wel getekend door M. Jos. Fober, vermoedelijk tekenaar voor Verhaart. Emiel van Cauwelaert situeert het grafmonument tussen het tweede en het derde raam, maar op de tekening zien we het staan midden onder het tweede raam (zie pijltje op de vorige bladzijde). Of dit de bedoeling was weet ik niet, maar het doodshoofd boven op de obelisk torende uit boven de onderste raamlijst en was dus zichtbaar van uit het hoogkoor.

De plaatsing ter hoogte van het altaar is de hoogste eer en de heiligste plaats om begraven te worden. Het monument moet hier haast een eeuw gestaan hebben van ± 1809 tot ± 1905. Hoogst waarschijnlijk zal ook zijn stoffelijk overschot zich hier hebben bevonden. Misschien nog, want er is geen enkele vermelding van herbegraven. U bemerkt hier op foto en tekening nog de 18de-eeuwse pastorie in Franse neoclassicistische stijl met typisch mansarddak in natuurleien. Wij zien tevens de monumentale, veel bredere ingang tot het domein van de pastorie. In de noordoost hoek, tussen zijbeuk en hoogkoor van de kerk, werd een nieuwe pastorie gebouwd in 1905. De zware deur tussen kerk en pastorie was vroeger duidelijk een buitendeur. De tekening met het voorstel van restauratie toont het vrijmaken van het hoogkoor met verwijdering van het grafmonument. De ronde ramen in de zijgevel werden niet uitgevoerd. Deze ronde ramen waren de oorspronkelijke 14de eeuwse ramen. Op sommige plaatsen in de kerk kan men nog gedeelten van deze oorspronkelijke ramen zien. Gezien de stijl van de huidige ramen, vervangen deze spitsboogramen de ronde ramen. De specifieke stompe torenspits bleef behouden. Het voorstel van restauratie van het noordportaal (toenmalige doopkapel) werd pas een eeuw later uitgevoerd. Het belangrijkste deel van de restauratie waarvoor wij architect Verhaart dankbaar mogen zijn is het herstel van het romaanse koor en het wegnemen van het classicistische interieur dat rondom de oorspronkelijke zuilen was gebouwd in 1775 door pastoor Bijl.

Tekening van architect Verhaart

Zo kon de gotische luister, zoals wij hem nu kennen, opnieuw schitteren. Het grafmonument van pastoor Bijl vinden wij op de achterkant van de oostelijke kerkhofmuur.

Het monument van pastoor Vonck verhuist volgens Emiel van Cauwelaert naar de oostelijke kerkhofmuur, waar het in het gezelschap stond van andere historische graven. Het stond vermoedelijk links ter hoogte waar nu de grote doorgang gemaakt is naar het nieuwe kerkhof. Hier was een enkel poortje. Volgens wat Yves Van Schepdael mij vertelde, stonden hier vóór het herstel van de kerkhofmuur, een reeks historische grafstenen waarvan één uit de 15de-eeuw. Deze werden bij de restauratie op de vrachtwagen gekieperd en afgevoerd naar onbekende bestemming. Liggen deze stenen nog ergens gestort? Het is een feit dat ook Wauters in 1850 onder andere een steen vermeldt: Monumentum Dominorum Van Volden, Baronum de Lombeek, Toparcharum (gouverneur) van Strijthem et Santberg (Brussels toponiem). Ook deze steen werd, zoals vele andere, blijkbaar afgevoerd als steengruis. Meteen een oproep aan de Lombekenaren: heeft iemand nog foto's van deze vroegere situatie?

Hier blijft het monument van Vonck staan tot 1976, dan verhuist het naar de westgevel van de kerk waar het zich nu bevindt, rechts van de ingangspoort, onder het raam dat aan zijn broer is gewijd.

Zoals we eerder al konden vernemen, is dit monument een schenking van de zus van pastoor Vonck. De omvang, de grootsheid en de waardevolle materialen duiden erop dat ook deze dame zeer gefortuneerd moest zijn geweest. Het monument is 3.50 m hoog. De stijl is sober neoclassicistisch. Het bestaat uit twee delen. Onderaan merken we een balkvormige onderbouw. Wij kunnen deze geen crypte (ondergronds gebouw) noemen, evenmin een sarcofaag (waarvan het niet de vorm van een bovengronds graf heeft). Het is in wezen een monumentale onderbouw in natuursteen die op zijn voorzijde een herinneringsplaat in brons draagt en afgedekt wordt met een verbrede trapvormige deksteen, die de obelisk draagt. De obelisk kennen wij als een oorspronkelijk uit Egypte afkomstig steenblok uit de periode van de farao's. Hij symboliseert de dagelijkse opgang van de ziel naar de zon, waarnaar de punt van de obelisk verwijst. Het is een van de maçonnieke symbolen. De obelisk wordt hier gedragen door vier kussens van gevlochten doodsbeenderen en zweeft boven zijn steunvlak. Dit is een typische maçonnieke esoterische afbeelding die verwijst naar de geestelijke opgang boven de lichamelijke dood.

De top van de obelisk draagt een doods-hoofd, geen kruis. In het midden van het voorvlak zien wij een ronding waar duidelijk een bronzen afbeelding moet hebben gestaan. Misschien een afbeelding van pastoor Vonck of toch een verwijzing naar zijn priesterschap?

Opvallend is dat buiten de tekst die verwijst naar zijn functie, er geen christelijke symbolen op het monument aanwezig zijn.

Wanneer je goed kijkt naar de foto van de obelisk-zuil, dan bemerk je dat onderaan een stuk afgebroken werd en dat de zuil in twee stukken werd vernietigd door het bombardement.

Tenslotte:

de vermelding van '**61 jaren**' is fout! Vonck werd geboren in Baarddegem in 1745 en stierf in Lombeek in 1808. Hij was dus 63 jaar en niet 61 jaar. Wie maakte deze fout? De brongsieters die de laatste herinneringsplaket maakten beriepen zich op de vermelding zoals aangegeven door Alphonse Wauters in 1855. Wauters heeft dus het origineel gezien en opgetekend. Heeft hij een foute transcriptie gedaan? Het is een vermoeden maar ik denk van wel. Het zou zeer verwonderlijk zijn dat Vonck's toenmalige parochianen en vooral zijn zuster deze foute leeftijdsvermelding niet zouden bemerkt hebben. Dus ben ik geneigd de fout bij A.Wauters te leggen. Of heeft de letterzetter de fout bij de druk gemaakt en werd deze vergissing bij de restauratie uit 1967 in brons vereeuwigd?

Naschrift met een paar suggesties

Er wordt nogal wat verbreederd met buitenlandse gemeenten. Maar hoeven we het zover te zoeken? Zou het geen goed idee zijn om Lombeek te laten verbreederen met Baardegem en Houtvenne, om gezamenlijk het belang van de gebroeders Vonck en hun geestesgenoot Verlooy te onderlijnen en zowel de historische plaatsen als hun geschriften breder bekend te maken? Met de steun van de stad Aalst, de gemeenten Roosdaal en Houtvenne en in samenwerking met universitaire instanties zou het toch moeten mogelijk zijn om een prachtige gezamenlijke tentoonstelling te organiseren, met daarbij een publicatie waarin de huidige stand van het onderzoek wordt behandeld?

Engeland viert 800 jaar Magna Charta, een overeenkomst tussen een berooide Jan zonder Land en zijn baronnen (de Vlaamse krijgers, bij de slag van Bouvignes waar Jan de nederlaag leed, zijn mede oorzaak van de Magna Charta) Van de 63 artikelen (waarvan sommige antisemitisch), zijn er amper nog 3 van toepassing. Dit heeft niets met democratie te maken maar alles met geldnood van de koning, die zich gedwongen zag tot een overeenkomst met de baronnen. Zowel Vonck als Verlooy hebben belangrijke studies gewijd aan de Codex Brabantiae, in het bijzonder de menigvuldige Blijde Inkomsten vanaf de 14de-eeuw. Hier mag men spreken van een echte democratische respons waar de rechten van gemeenten en steden, maar ook de rechten van de poorters, buitenpoorters (zoals later de meiseniers) afdwingbaar werden voor de grote raad van Mechelen,

het hoogste rechtscollege vanaf de 15de-eeuw. Bij de blijde inkomsten vanaf de jaren 1300, moesten de hertogen of graven de overeenkomsten bevestigen met hun zegel.

Vonck en Verlooy zochten hoe zij de nieuwe inzichten van de verlichting, in het bijzonder die van de Franse Revolutie, konden verzoenen met de gekende rechtspraak en de Blijde Inkomsten.

Heel veel om trots op te zijn. Ik hoop dat deze oproep hier of daar initiatieven losweekt.

In een van de volgende publicaties zal ik de uitgave 'Draaiboek voor inventarisatie, beheer en herwaardering van Plattelandskerkhoven in Vlaams-Brabant' bespreken en de mogelijkheden van het decreet van 2004, dat de aanzet geeft tot de erkenning van de waarde en de betekenis van lokaal funerair erfgoed.

Samen met onze erfgoedkompaan Luc Van Liedekerke, die een sterke aftrap heeft gegeven op 31 oktober voor de opwaardering van het gesloten kerkhof van Strijtem, zullen wij de mogelijkheden die het decreet geeft, onderzoeken en dit voor de drie historische gesloten kerkhoven van Strijtem, Onze-Lieve-Vrouw Lombeek en oud Pamel en hun omgeving. Uiteraard zal dit moeten gebeuren in samenwerking met de gemeente Roosdaal. Wij plannen in het voorjaar 2016 een informatieavond met het agentschap Onroerend Erfgoed, afdeling funerair erfgoed als eerste aanzet tot het maken van een beheersplan in samenwerking met de gemeentelijke administratie.

Luc Van Cauwelaert

Het pensionaat na Willem I

In het Rausanummer van maart dit jaar verhaalde Rik Borginon ons over de onderwijs-hervorming die in het pensionaat van Ledeberg was doorgevoerd tijdens de Hollandse periode. Toen de Belgische Revolutie uitbrak moest Willem I het land verlaten. Toch is een deel van zijn streven op onderwijsgebied in Ledeberg gerealiseerd geworden en heeft zich van daar uit in de streek verspreid. In deze bijdrage vernemen we meer over de verdere groei van het pensionaat na de hervorming van het onderwijsstelsel.

Bij de hervorming van het onderwijs en de invoering van het 'Klassikaal onderwijs' heeft de familie Lindemans koning Willem I volop gesteund en dit met blijvend resultaat. Van dan af was deze onderwijsinstelling er één die ook wij met onze eigen achtergronden als een volwaardige onderwijsinstelling kunnen herkennen. Maar Willem I wilde op onderwijsgebied nog meer. Alleen de Staat mocht het onderwijs inrichten en de voertaal zou het Nederlands zijn.

Willem I wou het onderwijs onttrekken aan ideologische groepen die dat onderwijs wilden gebruiken om hun ideologie verder te verspreiden. Hij dacht daarbij vooral aan de verschillende christelijke kerken, lutheranen, calvinisten, katholieken enz... Hij erkende wel het recht van bestaan van verschillende kerken maar vroeg hen wel constructief met elkaar samen te werken. Zijn situatie was in zekere mate vergelijkbaar met een staatshoofd van een Moslimland nu, waar Soenieten en Sjieten elkaar bekampen. Hij wou toenadering tussen beide en geen oorlog. Het is ook wat te vergelijken met de oproep tot 'Godsvrede' in het document 'Dageraad aan de IJzer' : Katholieken en vrijzinnigen moeten met elkaar samenwerken voor de uitbouw van een land met Vlaams Zelfbestuur, grotere welvaart en hoger welzijn.

Maar zoals het ook nu nog is, heeft elk kamp zijn extremisten, die vasthouden aan bepaalde stellingen en die het recente verleden nog niet hebben kunnen verteren. Vlaanderen had tijdens de Franse periode godsienstvervolging gekend. Priesters hadden moeten onderduiken en eden van trouw zweren aan de overheid. Dat vergeet men niet zo op één, twee, drie ! En dan is men wel geneigd de extremisten te volgen.

Ook de familie Lindemans, zoals vele andere, kon de koning in zijn verdere onderwijspolitiek niet steunen.

Koning Willem I stuurde er op aan om het Nederlands als officiële taal ook in Brussel en Wallonië door te voeren. Dat klinkt ons nu wat belachelijk. Maar wat deden de Fransen in Frans Vlaanderen of in Bretagne, of wat deden de Engelsen in Schotland, Wales en Ierland ? De staten probeerden immers op die manier de cohesie in hun land te vergroten.

Evenwel, zoals in vele landen van Europa werd ook bij ons het Frans geacht DE cultuurtaal te zijn. Die twee doelstellingen van Willem I aanvaardden de mensen hier niet en ze zongen : "Wij willen Willem weg. Wil Willem wijzer worden, wij willen Willem weer." Maar Willem wou niet wijzer worden....en ... exit Willem. Vive la Belgique...

De familiale situatie in de eerste decennia van het Belgisch tijdperk

De oudste zuster van Jan Baptist Lindemans, Thérèse, was reeds meerdere jaren met het pensionaat verbonden en hield zich bezig met de materiële zaken. Marie Lecoyer schrijft ergens: *"Il doit exister encore de par le pays de messieurs d'âge qui, évoquant les années de leur enfance, se rappellent avec quelle douceur, quelle patience Mlle Thérèse soignait leurs bobos, se souviennent de l'excellente cuisine qu'elle leur faisait, et, spécialement, aux jours de fête, de cette tarte aux amandes, célèbre des lieues à la ronde."* Volgens Marie Lecoyer zou men destijds nog oude heren kunnen vinden hebben die zich de tedere zorgen van Thérèse bij kleine verwondingen herinnerden, evenals haar lekkere kookpot en vooral bij feestdagen de beroemde amandeltaart.

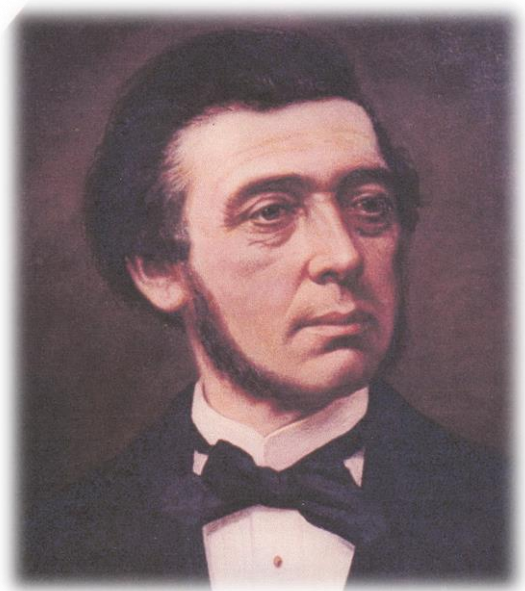

Jan Baptist Lindemans

Jan Baptist was dus directeur van het vernieuwde pensionaat, dat bloeide en meer en meer werd erkend als een modelinstelling. Dat is dan ook de reden waarom hij in 1843 bij koninklijk besluit benoemd werd tot kantonnaal inspecteur van de kantons Lennik, Halle en Ukkel.

Die functie moest hij dus combineren met zijn directeurschap van het pensionaat van Ledeberg. In 1854 werd hij ook inspecteur van de kantons Brussel, Elsene, Molenbeek, en Sint Joost. Dat noopte hem zijn functie als directeur van het pensionaat op te zeggen.

Hij zette zijn oudste zuster aan om de jonge briljante leraar aan het pensionaat, Jan Baptist Van den Eeckhoudt, een huwelijksaanzoek te doen. Die man was er toen 31 en zij was 20 jaar ouder. Volgens de legende vroeg zij het hem met de woorden: "De mensen zeggen dat wij gaan trouwen"! En zo geschiedde. En wij hadden een nieuwe directeur. Voor Jan Baptist Van den Eeckhoudt was dat ook een sociale promotie.

'meester' Jan Baptist Van den Eeckhoudt

Hun broer Pieter Lindemans, die een jaar jonger was dan Jan Baptist, had die school in Haarlem ook gevolgd, maar was gelijktijdig met hem terug naar Ledeberg gekeerd. Hij werd niettemin onmiddellijk in Pamel benoemd tot ondermeester van de gemeenteschool en hij was ook lesgever in het pensionaat en de rechterhand van Jan Baptist. In 1840 trad hij in het huwelijk met Joanna Catharina Van Bever, enige dochter van Arnoud Van Bever die een kostschool bezat in Opwijk. Pieter Antoon nam in Opwijk dus de directie over en reorganiseerde het pensionaat daar zoals dit van Ledeberg.

Pieter Antoon Lindemans

Barbe Henriette Lindemans was samen met haar zuster aan het hoofd geplaatst van het nieuwe meisjespensionaat. Marie Lecoyer beschrijft het poëtisch in haar mooiste Frans : *"C'était une de ces grosses maisons d'autrefois, large, profonde, et fraîche, avec des murs crépis à la chaux et un toit d'ardoises. Mais surtout elle était sise dans une situation idyllique, sous les hêtres ombreux, au foyer d'une vue presque unique en Belgique."* Een groot oud huis dus, breed en diep, met kalk bepleisterd. Een leien dak. Maar vooral idyllisch gelegen tussen eikenbomen en met een uniek zicht op Brabant.

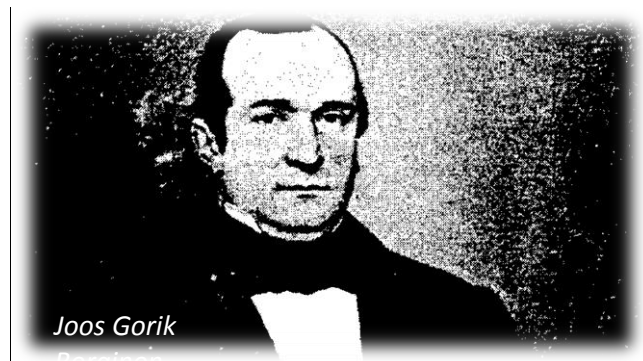
Het meisjespensionaat op de Dries

Die aanstelling door de familie veroordeelde Barbe Henriette meteen ook tot een levenslang celibaat. Doch Barbe Henriette Lindemans was ook maar een mens van vlees en bloed en een gedwongen celibaat was niets voor haar. Zij had haar oog laten vallen op een mooie grote jongen uit Pamela, Joos Gorik Borginon. Die was precies van haar leeftijd en zij moet hem reeds zeer lang gekend hebben.

Zijn tante, Zieneke Van Bakkers (Josina Borginon), gehuwd met een bakker Willem De Vidts, woonde ook op den Dries recht over het pensionaat. Ik heb nergens vermeld gezien dat hij ook naar het pensionaat van Ledeborg zou zijn gegaan, maar dat moet haast wel, maar dan als extern. Barbe Henriette en hij kunnen elkaar daar niet ontlopen hebben. Joos Gorik is achteraf ook naar een ander pensionaat geweest in Rebecq-Rognon (van de familie Solvay). Marie Lecoyer vertelt over deze liefdesgeschiedenis: *"Toute à son oeuvre, la jeune institutrice ne semble nullement disposée à écouter la prière de son soupirant. Mais enfin l'amour finit par triompher et le mariage a lieu..."* Barbe Henriette zou dus niet onmiddellijk gehoor gegeven hebben aan de verlangens van haar aanbidder. Maar uiteindelijk triomfeert de liefde !

Dat is een zeer eufemistische visie. Barbe Henriette mocht niet trouwen, met niemand! Zij moest in het onderwijs staan. Waarom had ze anders moeten studeren ? Misschien was de persoon van Joos Gorik ook al niet wat de familie Lindemans aantrok: voor deze 'intellectuele familie' was het toch maar een boerenzoon, een familie van bakkers. Die jeugdige mensen hebben dan de situatie geforceerd en hebben een kind gemaakt.

Groot schandaal. Mijn dierbare familieleden, die de geschiedenis van de familie Lindemans opstelden, hebben als kinderen van hun tijd, de trouwdatum van dit koppel nergens vermeld. Drie maanden later immers werd het kind geboren dat vele jaren later ook directrice zou worden van het meisjespensionaat. Deze jonge mensen hadden het nochtans bij het rechte einde. Het is één van de mensenrechten te mogen trouwen met je geliefde.

Joos Gorik

De familie reageerde furieus. Barbe Henriette werd afgezet als directrice en Pauline kwam in de plaats. Acht jaar later evenwel stierf Pauline. Barbe Henriette is dan opnieuw directrice geworden omdat er niemand anders voorradig was. Zij was toen een moeder met drie kinderen en zij kreeg er nog drie bij in haar verdere loopbaan. Joos Gorik was haar behulpzaam: hij bakte brood, verzorgde de talrijke olielampen, brandde de koffie 'd'un art consommé', (als een volleerde kunst, zoals Marie Lecoyer schreef) en gaf les in schoonschrift en in Franse uitspraak. Wanneer hij in de klas verscheen was hij verrukt wanneer de kinderen recht stonden en in koor zegden : "monsieur Borginon, nous avons l'honneur de vous souhaiter le bon jour !" De kinderen hadden dus de eer hem goede dag te wensen.

En zo bezat de familie in het midden van de negentiende eeuw drie pensionaten : een jongenspensionaat in Opwijk, een pensionaat voor jongens in Ledeberg en een meisjespensionaat eveneens in Ledeberg. Bij dit alles is een verstandige huwelijkspolitiek ook niet zonder belang geweest want, hoe men het ook draait of keert, een pensionaat was een broodwinning zoals een andere. Alle idealistische beschouwingen die daaromtrent werden geuit waren wel oprecht, maar 'de zaak' primeerde toch. En waar het zakelijk aspect van het bedrijf niet werd gerespecteerd (het meisjespensionaat onder de leiding van de Lecoyer's) was de afloop bedroevend.

Rik Borginon

Klap van hier

Marc Muylaert verzamelde in huiselijk tafereel een mand vol pittige Pamelse woorden. Zoals altijd luidt het parool: luidop lezen en je begrijpt het weer allemaal...

'k toen, 'k een doen, ba 'k een za.

Gust ligt in de zetel zijn middagdutje te doen, de krant open gevouwen over zijn gezicht. Gusta komt de kelder uitgestormd met een fles jenever in haar hand.

"Gist, godverdekken, gé'tj weer on de zjeneivel gezeet'n!"

Gust schiet wakker en hoort het in Keulen donderen.

"Mau, Gista, 'k emme 'k ik nie on de zjeneivel gezeet'n, ik ben mèn gazet on 't leez'n. Ie ze, 't gaut meiren vriez'n dat 't ouès op de pispot gaut staun. Lees mo! ...hik..."

"'k Moenne 'k ik van gieën ouès weet'n, lot'j staun van ne pispot, gé'tj on de zjeneivel gezeet'n of paasde da 'k et nie weet. Gé'tj op den ank in de kéjler zitten gossel'n da 't nie skoeën es. Ik paas'n da 't er wauter in de kejler stoend en da'k de pompiers moest bell'n vé em komme leig te poempen

Mén skotelvorre stinkt nog no 'n alkoool. Ieze, rikt mo ne kieë."

Gust houdt zijn onschuld echter staande.

"Mo Gista, ik èm ekik nie on de geneivel gezeet'n... hik.. Gouè èt 't er maskien aun gezeet'n en ge wilt'j et op mouè steken! Is't da maskien?... hik..."

"Op a steken? Zè je na gieëlegans op aë kop geval'n! 'k Em gistern gezien oe da ge on den toot van de fles stond te zabber'n. De zjeneivel droop a kinne af, pecies e klein kindj da van een fles lemmenaad droenk. En aske van d'n toot nie drinkt gittje a gelas zoeë boezjevol da g'er moetj van sloeber'n. Paasde na toch da mèn oeëgen op mè gat ston?"

En het duiveltje weerde zich in zijn wijwartervat...

"Gista, ... hik... ik em van de zjeneivel nie gedroenken!"

"Toet!"

"Mau t'n doet!"

"Gedoetj, gedoetj, gé'tj 't er au gezeet'n!"

"Mau 'k een doen!"

"Ge doetj!"

"t'n doet!"

"Toet!"

"Gotj mo achter een ander fles!"

"Ba 'k een za, doetjn't zelf!"

"k Een doen! ...hik... Gotj gouè achter een ander fles, a kinne ze goed in de winkel, 't kan zijn da ge afslag krouègt as vaste kalant. Of paasde ...hik... da 'k et nie weet da ge achter 't gat on de fles zitj! Gister'n was dè fles nog vé drouè kaut vol en van de mèrget was z' a mieër as déltj leig. En volges mouè moet er in ...hik... roeë kieëlen gieëne zjeneivel gedaun wer'n, of mokte maskien a temperken mé zjeneiver ...hik...?"

Gusta voelt zich aangevallen...

"Ik achter 't gat on de zjeneivel? Zè je gouè na grat zot gewer'n. 'k Vergezzel al van azze 'k er nog mo on riek. Mèn aur op mèn ermen komt recht azze 'k er nog op paas dat 't er zjeneivel in dè fles zitj en gieën wauter."

"Wauter da's vé de ...hik.. koeien. En do- bouè onze lieven Ieër veranderd'n toch oeëk 't wauter in wouèn. Ik ben nog al- touèd ne kristelèkke mensj. Dis, ik volg nog altouèd zè gebod: "de dorstigen laven is een werk van barmhartigheid...!" Ik lees elken auvet ne ...hik... vedrons en een akte van bera."

"Gist ge zètj zat! Gétj den hik va zatte- gouèt!"

"Zat? Ikke? Den hik? Ik? 'k Een doen zè masken. 'k Ston ie a zoeë nichter as nen ieëste kommienekant! En den hik emm'k oemda 'k on 't groeien ben."

"Gist ge zètj zat! Op aë averdoem groetje ne mieë, allieën krimpen kinjde nog."

"Mo 'k een doen!"

"Ge doetj!"

"'tn Doet!"

"Ge zètj zjst dezeld'n as alen vader, douènen kost oeëk achterover kappen gelèk nen oeiljemarsjang!"

"mo è 'n doet!"

"È doet!"

"Mau è n' doet è doet!"

"Toet zè manneken! Ge zètj grat a vader! En do bouè, ge moetj nie liegen, d'er staut e zwèt krooës op a veeroeët! Sevves krou- ègde nog ne zjeneivelnees."

"Ne roeën nees es een tieëken van ge- zondèt!"

"Och, toe 't is gieën avans da'k mé a voejer klap, 't is allemau zattepraut, gotj no a bèrre da'k a nemië oeër."

"Gista, lotj mè gerest da'k mèn gazet kan leez'n."

"'k Zal a gerest laut'n. En aaft a gazet recht en nie 't onderste boven of ze geven nog mieër onweer!"

Marc Muylaert

AANVULLING

In Rausa nr.8 (oktober 2015) zorgde Jan De Mont voor een mooie 'uitsmijter'. Op een foto van meer dan 100 jaar oud prijkte aannemer Couck uit Denderleeuw. **Herman Van Herreweghen** bezorgde ons nu een zeer interessante aanvulling. Toen begin twintigste eeuw de aanbesteding werd uitgeschreven om de nieuwe Pamelse kerk te bouwen op de Grot Varing, waren er slechts twee inschrijvingen. De eerste was van onze vriend die de achterflap van ons blad sierde: Modest Couck. Hij had samen met zijn broer een offerte gedaan van 170.322 Fr. De tweede was Leonard Verstraete uit Rumbeke die de klus wou klaren voor 155.300 Fr.

Natuurlijk speelde het prijsverschil een rol, maar hoe het kwam dat men uiteindelijk koos voor een West-Vlaamse aannemer, kun je lezen op blz. 45 ven het Extranummer van het DF-Klokje uit 2003. 'Honderd jaar Sint-Gaugericus in Pamel' werd geschreven door Herman Van Herreweghen. Het boek is overigens nog altijd verkrijgbaar bij Davidsfonds Roosdaal, maar je kan het ook komen inkijken in onze erfgoedkelder.

Pieter Timmermans

Het geheim van de stille kracht

1964 was een bewogen jaar. In Alaska beeft de aarde met een hevigheid zonder voorgaande, in Moskou duwt Brezjnev Chroestsjov van de proletarische troon, in Zuid-Afrika wordt Nelson Mandela levenslang naar Robbeneiland verbannen, in Amerika wordt BASIC, de eerste programmeertaal gelanceerd, in eigen land gaan de dokters in staking en in het Pajottenland staan de dorpen Strijtem, Onze-Lieve-Vrouw-Lombeek en Pamel op hun kop. In Brussel werd immers bedisseld dat deze buurgemeenten als proefkonijn zouden dienen voor een groots fusieproject. Dat dit niet van een leien dakje zou lopen, stond in de sterren geschreven. Een aantal oudgedienden geeft de pijp aan Maarten en enkele contesterende figuren weten een flink aantal jonge elementen te strikken. Een van die frisse krachten is Herman Timmermans. Ingenieur van opleiding, maar van huis uit met ondernemersbloed gezegend, gooit Herman zich in de verkiezingsstrijd. Het was voor hem een spannende periode, niet alleen omwille van de politieke koorts die steeg, maar vooral omdat zijn vrouw zwanger was van hun eerste kindje. Op 14 juni, de dag waarop ook Alois Alzheimer en Che Guevara hun verjaardagskaarsje plachten uit te blazen, kan kersvers moedertje Josine aan haar man een flinke zoon, Pieter, tonen.

Papa Herman zal die eerste weken weinig luiers hebben ververst, want enkele maanden later wordt hij meteen verkozen en na een onwaarschijnlijke vaudeville is hij zo waar meteen schepen van de nieuwe gemeente Roosdaal.

De kleine Pieter zou weinig hinder onder vinden van de drukke bezigheden van zijn vader, integendeel, hij vond het allemaal heel boeiend.

Het gezin Timmermans in een bloeiende boomgaard: Herman, Josine, Lieve en Pieter

Samen met zijn ouders en zijn zusje, leefde hij een heel gewone jeugd aan de Poelkebeekstraat. Juffrouw Irène verwelkomde hem in het kleuterklasje, enkele honderden meter verderop. Meester Adrien leerde hem lezen en rekenen. "Pieter was een pienter baasje" vertrouwde de populaire leraar ons toe, "maar hij was zeker geen haantje de voorste. Hij was rustig en onopvallend". Pieter zelf denkt ook met plezier terug aan het kleine wijkschooltje in Poelk, dat intussen tot de laatste steen is afgebroken.

Ook op de volgende studiejaren in de gemeenteschool van Pamel, blikt hij tevreden terug. Dit vertelt hij ons in een gemoedelijk gesprek dat we voerden naar aanleiding van de lezing die hij volgende week in Strijtem zal geven.

"Tot het einde van mijn lagere school was ik een echte Pamelaar. Dat veranderde wel toen ik voor mijn humaniora naar het Sint-Aloysiuscollege in Ninove trok. Daar zaten nog enkele dorpsgenoten (o.a. Karel De Pever!), maar toen ik dan aan mijn studies in Leuven begon, werd de band met het dorp toch veel minder hecht. Ik was wel geïnteresseerd in de Roosdaalse politiek. Dat zal wat in de genen zitten zeker? Het is bovendien toch normaal dat je betrokken bent bij de spannende momenten die je vader beleeft, zeker in een verkiezingsperiode".

Wanneer Pieter 18 is, trekt hij naar Leuven. Vader Herman is intussen gestopt met de politiek. Het dorp zal voortaan moeten wijken voor de wijde wereld. Hoewel hij heel erg geboeid is door exacte wetenschappen, sterrenkunde, planeten en 'zwarte gaten', kiest Pieter toch voor economie.

"Waarschijnlijk nog eens het spel van de genen. Ik had voor mezelf al vrij vroeg

uitgemaakt dat ik handelsingenieur wou worden. Ik voelde dat ik talent had voor wiskunde en in het financieuzen kun je wel wat cijferwerk best gebruiken. In 1986 haalde ik mijn diploma. Ik heb me later nog gespecialiseerd aan de Economische Hogeschool".

'Master of Public Administration', Pieter Timmermans vertelt het allemaal heel rustig, alsof het de normaalste zaak van de wereld is. Het is blijkbaar zijn handelsmerk. Bedachtzaam en beheerst, grondige dossierkennis, gestaag vooruit gaan. Tafel-springerij is niet aan hem besteed. Het zijn kwaliteiten die men nodig heeft in ministeriële studiediensten. Onze jonge econoom kan zo aan de slag op de studiedienst van het ministerie van Economische Zaken. Daar wordt hij opgemerkt door de toenmalige minister van begroting, Herman Van Rompuy, die hem prompt tot zijn adviseur benoemt.

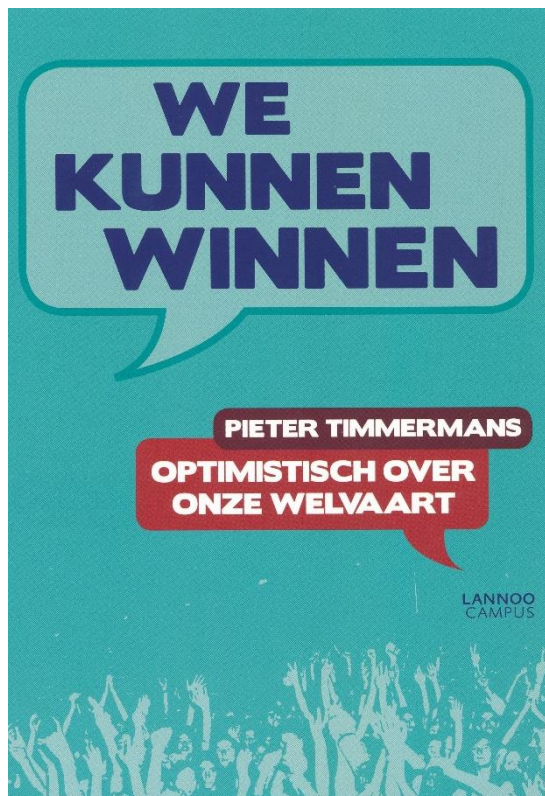
Voordien was Pieter ook enkele jaren ('94 tot '07) docent 'Openbare Financiën' aan het Centrum voor Voortgezette Opleidingen van de Vlaamse Economische Hogeschool (VLEKHO) te Brussel.

1998 wordt een sleuteljaar. Pieter Timmermans wordt dan directeur-generaal van het Verbond van Belgische Ondernemingen (VBO). Zo komt hij automatisch terecht in het sociaal overleg op nationaal vlak. Vanaf dat ogenblik zien wij onze dorpsgenoot regelmatig in de pers verschijnen.

Wanneer hij in 2011 voor enkele maanden naar de Verenigde Staten trekt om er aan de prestigieuze Stanford University een Executive Program van de Graduate School of Business te gaan volgen, kunnen we gerust spreken van een nieuwe mijlpaal. Pieter doet er inzichten op die hij in zijn Belgische praktijk effectief kan toepassen.

Het plan van de wijkschool in Poelk uit 1923. In het ter ziele gegane schooltje maakte Pieter Timmermans zijn eerste rekensommen

Uitgeverij Lannoo is er als de kippen bij om hem uit te nodigen zijn inzichten neer te schrijven in een lijvige publicatie. Hoewel hij zo spaarzaam moet omspringen met zijn tijd, giet hij in enkele weken zijn opgedane inzichten in een bijzonder vlot leesbaar boek: 'We kunnen winnen, optimistisch over welvaart'. Pieter Timmermans: "Mijn vakantie is er aan opgegaan, het was bikkelhard werken, maar toch ben ik blij dat ik het heb gedaan. Overigens schrijf ik heel graag".

Wie schrijver dezes kent, weet dat ik alles behalve een econoom ben. Toch heb ik de knap geformuleerde stellingen met plezier gelezen. Ik onthoud vooral één prachtige bedenking: "het is beter een radicaal idee pragmatisch uit te voeren, dan een pragmatisch idee radicaal uit te voeren".

Naast de overvolle agenda, waarin afspraken staan als lid van het Executive Committee van Business Europe, de Europese werkgeversfederatie, de Nationale Arbeidsraad (NAR), de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven (CRB), het Agentschap voor Buitenlandse Handel en Regent bij de Nationale Bank van België, vervult Pieter ook nog zijn plichten als echtgenoot en vader van een zoon en een dochter.

Zijn echtgenote is lerares in het College van Ninove.

"Ik heb nu een beetje een 'LAT-relatie' met Pamel. 's Morgens vertrek ik vanuit de Steenmeers naar Brussel en wanneer ik dan na een (vaak uitgelopen) dagtaak weer thuiskomt, dan ben ik al blij dat ik nog even met het gezin kan bezig zijn. Voor sociale contacten in het dorp blijft er weinig tijd over. Ik hou me ook bewust heel ver van het publieke leven. Voor mij geen quizprogramma's of ophefmakende interviews. De 'boekskes' hoeven bij mij niet langs te komen.

Het ligt voor mij ook anders dan voor politici. Die moeten immers zien dat ze populair worden bij het brede publiek. Daarom hoor je hen in de media ook vaak straffe uitspraken doen. Eens aan de onderhandelingsstafel, klinkt het meteen veel milder en worden die mensen meestal heel redelijk en constructief.

Geef mij dus maar de luwte. Uiteindelijk is het uit de beslotenheid van een onderhandeling dat het resultaat zal komen. Al kan ik niet ontkennen dat het toch wel allemaal heel erg veranderd is. Kranten, radio en tv, ze zitten wel erg dicht op de huid van de beleidsmensen. In ons land ken je alle journalisten bij de voornaam en er wordt bijna familiaal met elkaar omgegaan. Ze gaan zich dan ook niet generen om je voor dag en dauw een microfoon onder de neus te duwen. Op dat gebied is men in bv. Duitsland en Frankrijk toch wat terughoudender vind ik".

Het is een bedenking van iemand die intussen in alle stilte op een positie is gekomen, waarin hij mee de richting van het land bepaalt. In 2012 is Pieter Timmermans immers benoemd tot gedelegeerd bestuurder van het VBO en wordt hij beschouwd als een van de sterkhouders van het sociaal overleg in België. Logisch ook dat hij deel uitmaakt van 'de groep van tien', het selecte gezelschap dat bestaat uit de belangrijkste onderhandelaars van de federale sociale partners. Op de volgende pagina een foto van de **groep van tien** met Pieter Timmermans (tweede van rechts). Hij heeft overigens de langste staat van dienst in deze eerbiedwaardige vergadering (sinds 1998).

De 'groep van 10'

Op 26 november ontvangt Erfgoed Rausa (i.s.m. de Roosdaalse Middenstandsraad) Pieter Timmermans in de polyvalente zaal van GC Het Koetshuis. We mogen een sprankelende vertelling verwachten, waarbij Pieter ons in woord en beeld terugvoert naar de sociaal woelige periode eind negentiende eeuw, wij volgen de evolutie van het sociaal-politieke landschap vanop de eerste rij en krijgen beelden en feiten te zien over de ontwikkelingen in onze eigen gemeente.

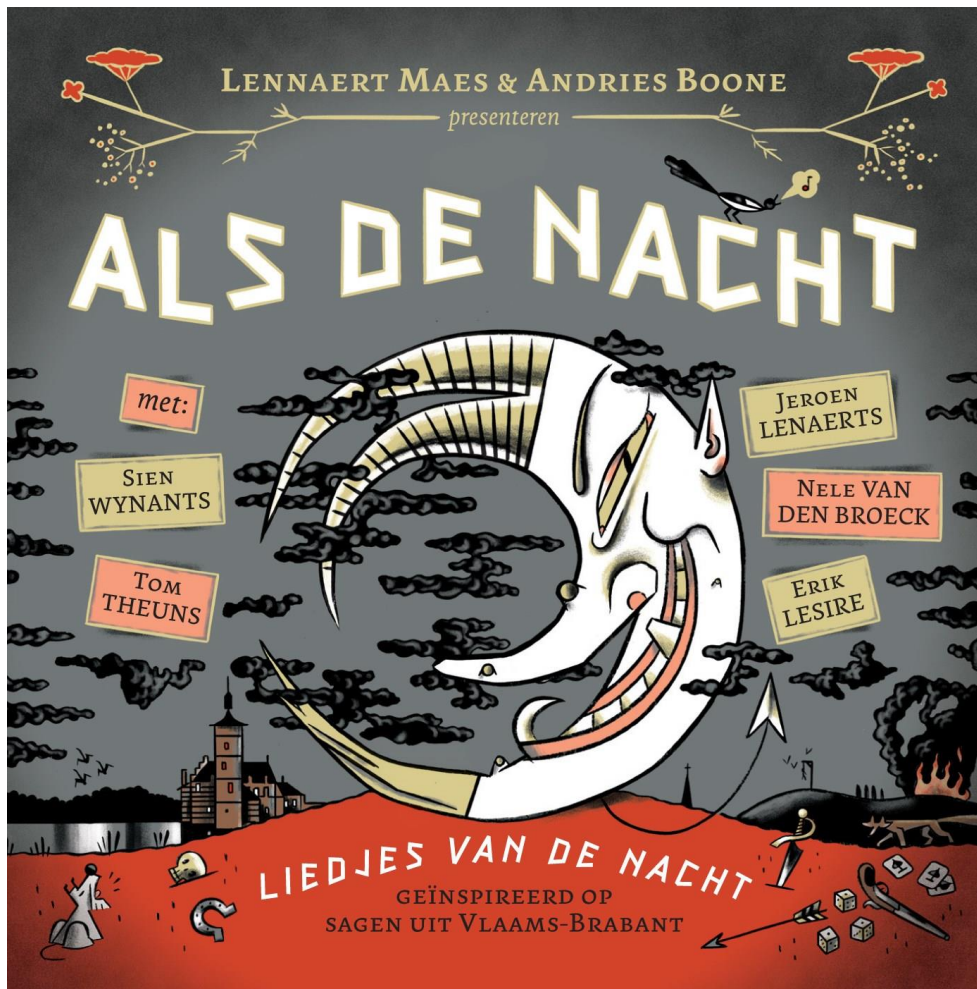
Je zal dan ook merken dat onze spreker verbazend goed op de hoogte is van de geschiedenis van bv. de Léberg bronnen, Molens Wastiels, het azijnfabriek, de tragische neergang van het schoenfabriekje of de prettige anekdotes van de legendarische 'handelsfoor'. En toch zullen het vooral de heldere inzichten en de klare omschrijvingen van de problematiek van het sociaal overleg zijn, die van deze avond een bijzonder leerzaam evenement zullen maken.

WE

De essentie van het sociaaleconomisch overleg:
vertrouwen, durf en leiderschap

10 lessen, **10** veranderingen

Mis dit niet!

Volgende zondag-
namiddag, 22 nov.

16 uur, in GC het
Koetshuis

Unieke voorstel-
ling over Brabant-
se sagen.

Ook Erfgoed Rau-
sa bracht een aan-
tal wondere ver-
tellingen aan uit
onze streek.

Verzeker je met-
een van je zitje op
054 89 49 00

Erfgoedcel Pajottenland-Zennevallei nodigt alle vrienden van het erfgoed uit op een

Eindejaarsdrink!

Erfgoedmarkt, vrolijke (Pamelse!) volksmuziek, tentoonstelling rond lambiekbieren, re-
ceptie... ja er zijn nog schone dagen in het leven!

Vrijdag 11 december, 19.30u in Bezoekerscentrum De Lambiek, Alsemberg. De toegang
is gratis, maar je moet wel reserveren bij karen@erfgoedcelpz.be.

Heemkundig Genootschap
'van Witthem', Gemeente Beersel en
Erfgoedcel Pajottenland Zennevallei
nodigen je uit op de 5de eindejaarsdrink
met erfgoedmarkt!

Vrijdag 11 december 2015
aanvang om 19u30 stipt
Bezoekerscentrum De Lambiek
(Gemeenveldstraat 1, Beersel)
Bevestig voor 30/11 via karen@erfgoedcelpz.be

Wat mag je verwachten:

- ✕ Een boeiende erfgoedmarkt
- ✕ Vrolijke volksmuziek
- ✕ Lekkere geuze en lambiek
- ✕ Nieuwe ontmoetingen
- ✕ Tentoonstelling en meer rond lambiekbieren

Iedereen met enthousiasme voor
erfgoed is welkom!

Foto: Jimmy Kets

www.erfgoedcelpz.be